

Espirals - Manuel Baixauli

Manuel Baixauli (Sueca, 1963) no només és l'autor del llibre més premiat dels últims anys, *L'home manuscrit*, sinó que va rebre els premis més prestigiosos atorgats per crítics i escriptors. Ara recupera, després de revisar-lo a fons, el primer llibre que va publicar, *Espirals*, que recull una seixantena de microrelats apareguts el 1998.

La majoria d'aquests contes exploren els límits de la realitat; en altres paraules, s'endinsen en l'àmbit de la literatura fantàstica. A partir d'una situació quotidiana, assistim a la ruptura d'una frontera generalment acceptada: la de la vida és potser la més recurrent, ja que en el recull es planteja en més d'una ocasió la convivència entre éssers vius i d'altres que han deixat de ser-ho, però que mantenen alguna forma d'existència, si més no als ulls d'un determinat personatge.

En altres textos, Baixauli transgredeix els límits temporals, o presenta analogies i metàfores amb un rerefons al·lucinatori, oníric o lisèrgic. La figura del doble o de la infantesa perduda, del solitari que dialoga amb ell mateix o amb antics amics, serveix per indagar sobre l'encert de les decisions preses o sobre les fronteres de la realitat. D'altres contes deriven cap a la literatura paranoica, cap a la clucada d'ullet metaliterària o cap a la teologia recreativa, mentre que les escasses trames on intervé l'amor són tractades de manera estrictament antisentimental.

Molts contes s'inicien amb un narrador silenciós, calmat, satisfactòriament solitari, i de sobte viren cap a la multitud o la imprecació. Baixauli ha optat per un gènere que admet generosament els girs sobtats, les sorpreses en les últimes línies, la concentració, el pas del microcosmos al macrocosmos: en aquest sentit, s'adiu amb el llenguatge precís del narrador, que navega amb comoditat entre el conte fantàstic i la interrogació existencial, entre el somieig fantàstic i la transgressió surrealista.

En l'últim text assistim a un diàleg –amb fotografia inclosa, a la manera de Sebald– entre l'autor novell que escrivia *Espirals* i l'autor multipremiat que revisa el mateix llibre, que li diu: “Tu ets un pintor que escriu. En canvi jo, ara mateix, sóc un escriptor que pinta”. El mèrit d'*Espirals* és sobtar de manera convincent.